

Akromionplastik - öppen eller artroskopisk operation

Gäller för: Anestesikliniken Växjö

Utförs på: Operationsenheten Växjö

Faktaägare: Anette Jonasson, Ingrid Wilhelmsson, Emma Frejd, Fredrik Kullberg, Marie Bomberhult, Jenny Backe, Eva Hagelberg, Anette Asthede Rydström.

1 Innehållsförteckning

2	Indikation	2
3	Preoperativa förberedelser.....	2
3.1	Patient:.....	2
3.2	Anestesi:.....	2
3.3	Operation.....	2
4	Särskilda observanda.....	3
4.1	Anestesigång:.....	3
4.2	Anestesistart	3
4.3	Väckning	3
4.4	Operationsgång:.....	4
5	Position.....	4
6	Hygien.....	4
7	Elimination.....	5
8	Anestesi.....	5
9	Läkemedel övriga	5
10	Sterilutrustning	5
11	Peroperativ vård	5
12	Postop	5
12.1	Mobilisering.....	5
12.2	Postoperativa hjälpmedel	5
12.3	Information till patienten	6

2 Indikation

Impingement eller inklämningsmärta beror vanligtvis på en åldersbetingad förändring i axelledens korta senor, rotatorcuffen eller i skulderbladets övre utskott och behandlas oftast med en artroskopisk akromioplastik.

3 Preoperativa förberedelser

3.1 Patient:

- Patienten opereras dagkirurgiskt.
- Kontroll enligt WHO:s checklista för säker kirurgi.
- [Akuta operationer-rutiner och prioriteringar](#)
- [Preoperativa rutiner för slutenvårds- och dagkirurgiska patienter](#)
- [Preoperativa undersökningar inför operation på anestesi kliniken](#)
- [Premedicinering av vuxna inför operation](#)
- Multimodal smärtlindring enligt ordination
- [Preoperativ helkroppsdusch och hårkortning](#)- Lokala riktlinjer.
- [Preoperativa åtgärder för att undvika förväxlingar i samband med operativa ingrepp](#) - Operatör ska sidomarkera aktuell kroppsdel före anestesistart.
- Kontroll av legitimation.
- Id-märkning.
- Ska kissa före operation.

3.2 Anestesi:

- [Rutiner för blodgruppering och BAS-test/blodbeställning på ortopedsektionen – lokala anvisningar](#)
- Blodgruppering: Ja.
- Bastest: Nej.
- Vidta nödvändiga profylaktiska åtgärder för att undvika peroperativ hypotermi, [Hypotermi – perioperativ profylax och behandling](#).

3.3 Operation

- Axelbord på plats, baden-baden ställning.
- Ställ bordet på rätt plats beroende på sida som ska opereras.
- Huvudskål (hjälm) korrekt ditsatt på axelbordet.
- Plocka in backen med uppläggningsstillbehör, ska vara påfylld enligt lista i backen.
- IGR-vagn med rätt tillbehör.
- Artroskopistapel.

- Diatermi/sugstapel ska placeras motsatta sida som ska opereras.
- Vapr.
- Eventuellt campförband.

4 Särskilda observanda

4.1 Anestesigång:

- 2 grova PVK.
- Preoperativ vätska – Ge vätskevolym till patienten innan patienten sätts upp i sittande ställning.
- Operationen sker i sittande läge för patienten vilket ofta ger blodtrycksfall. Var förberedd med vasopressor samt sträva efter MAP > 70-75 hos äldre patienter.
- Frikostighet med invasiv blodtrycksmätning.
- Efter anestesistart kontaktas operatör samt antibiotikabehandling startas enligt riktlinjer – [Antibiotikaproylax vid ortopedisk kirurgi](#) och [Antibiotika beredning av injektion/fusion](#) – Vårdhandboken.

4.2 Anestesistart

- Standard metod larynxmask med TCI teknik.
- Patienten sövs i baden-baden ställning/tippat läge.
- Fixera larynxmasken med Tensoplast Sport.
- Ögonskydd.
- Fäll upp hjälmens sidostöd. Fixera pannbandet och hakbandet korrekt.
- Viktigt att inte ändra läget på patientens huvud i hjälmen efter sövning. Ska vara utprovat före anestesistart.
- Vid artroskopiska operationer tas ryggplattan bort på den sida som ska opereras, vid öppen operation är ryggplattan eventuellt kvar.
- Sätt fast den vita engångsremmen (som ligger i backen) över bälen samt bred benrem (som finns på salen) över låren.
- Sätt sträck på armen vid artroskopiska axeloperationer.
- Luta operationsbordet ifrån operatören.

Under operationen ges Morfin tidigt för postoperativ smärtlindring.

4.3 Väckning

- Huvudet ska vara placerat i hjälmen under väckning.
 - Behåll baden-baden ställning under väckning. Tippa bordet vid behov.
- Räta ej ut operationsbordet i neutralläget.**

- Höj upp huvudändan på patientens säng. Det blir lättare att flytta över patienten från Baden-baden ställning.
- Flytta över patienten till sängen.

4.4 Operationsgång:

Vid en operation ökas utrymmet genom att slemhäck och ärriga mjukdelar tas bort. Dessutom lossar man oftast ett "ledband" fram till som ytterligare kan göra utrymmet trångt. Slutligen fräser man oftast bort en mindre del av undersidan på själva benet (akromion) Operationen kan antingen utföras med artroskopisk teknik, eller genom öppen operation. Skillnaden är att man vid öppen operation måste lossa en del på axelns ytliga muskulatur, och dessa måste sen läka fast, vilket medför en något längre rehabilitering. Vid artroskopisk operation blir det oftast bara 3 små ärr medan det vid öppen operation blir ett större ärr.

- Förband enligt riktlinjer.
- Slynna sätts på DUVA.
- Campförband vid Bankart operation, Ankare och proteskirurgi. Sätts på inne på operation.
- Bladderscan före väckning.

5 Position

För position, [se länk till axel utan sträck](#).

För position, [se länk till axel med sträck](#).

Utrustning

- Benlyft att hänga upp armen i under steriltvättning.
- Diatermi- och sugstapel.
- Bairhugger.
- Vätskevärmare.
- Eventuell styrenhet för eldriven borrh och sågutrustning.
- Artroskopistapel (vid artroskopisk operation).
- Vapr (vid artroskopisk operation).

6 Hygien

- Mössa – hjälmmodell.
- Munskydd.
- Slussning.
- [Arbetskläder](#)- lokala anvisningar
- [Personalföreskrifter för operationsavdelning](#) – Vårdhandboken.

7 Elimination

- Bladderscan före anestesistart samt efter avslutad operation enligt riktlinjer. Urintappning eller kortids-KAD vid behov enligt ordination av anestesiläkare.
- [Övervakning av urinblåsa i samband med operation-vuxna patienter](#) – lokala anvisningar.

8 Anestesi

Generell anestesi med larynxmask.

Utförande: TCI, Propofol/Remifentanyl/O₂/Luft.

Fixera larynxmasken med Tensoplast Sport.

9 Läkemedel övriga

[PONV profylax – Lokala riktlinjer](#)

Överväg högdos Betapred 4mg/ml 2-3ml i smärtstillande syfte.

Marcaïn 2,5mg/ml med Adrenalin 5 mikrogram/ml enligt riktlinjer.

10 Sterilutrustning

Se plocklistor i pärm ”Ortoped operationer” och på [G-servern](#).

- Akromionplastik – artroskopisk.
- Akromionplastik – öppen.

11 Peroperativ vård

[Peroperativ vård](#) – Vårdhandboken

12 Postop

[Generell Vårdplan Postop](#)

12.1 Mobilisering

Patienten får röra på armen/axeln om inget annat anges.

12.2 Postoperativa hjälpmedel

[Armslynga](#) provas ut på DUVA för smärtlindring de första dagarna enligt sjukgymnastens anvisningar.

12.3 Information till patienten

[Axeloperation \(Akromionplastik, Klavikeländsresektion\)](#)

Träningsprogram: Till dig som genomgått artroskopi i axelleden. ([länk via lasarettshab, ej publicerad maj 2018](#))

Återbesök efter ca 10 dagar på ortopedmottagningens sjuksköterskemottagning och eventuellt 6-8 veckor postoperativt till läkare.

Vid upptäckt av felaktig information eller länk, vänligen meddela faktaägare.